

С Т А Н О В И Щ Е

относно дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“

Автор на дисертационния труд: **Елени Ефтимииос Нику** - редовен докторант по професионално направление 1.2. Педагогика (Предучилищна и медийна педагогика) с обучение на английски език.

Тема на дисертационния труд: „Система от игрови дейности за подобряване на межкултурните компетенции по време на прехода от детска градина към първи клас от началното училище“.

Научен ръководител: проф. д-р Весела Методиева Гюрова

Член на научното жури: доц. д-р Стефка Иванова Динчийска

- **Актуалност на работния проблем**

Темата на представения за становище дисертационен труд е съсредоточена върху актуален и сложен за педагогическата практика на много страни проблем. Във въведението на разработката Нику е уточнила мотивите си за насочване към работния проблем, който е провокиран от социалния профил на съвременното: етническо и културно разнообразие, нови видове семейства, нови икономически възможности, нови социално-политически конфигурации.

Изследването се ангажира мотивирано и резултатно с многолика проблематика, която обхваща важни аспекти на съвременното образование: межкултурната компетентност и чувствителност, играта като средство за взаимодействие, билингвизмът и ролята на учителя. Изследването е локализирано в районите на префектура Магнезия, в класните стаи на която има деца от различни етноси и различни културни пространства.

Аргументи за значимостта на изследването са констатациите на авторката, че стереотипите и предразсъдъците, с които се приемат мигрантите, бежанците и ромите формират отрицателни отношения между хората. Допълнителен ракурс се явява (по думите на авторката) „феномена на двуезичието, който е повърхностно обмислен от някои учители, тъй като представлява важен аспект от неуспеха на обучението на "другите" ученици, водещ до преждевременното напускане на училище“.

- **Степен на познаване състоянието на проблема**

Разработката е конструирана от два основни масива: теоретичен и изследователски. Теоретичният е изграден от пет глави, в които акцентът е поставен върху различни плоскости: концепции и модели на межкултурно образование; научни изследвания, свързани с играта; статут и жизнени условия на мигрантите, бежанците и ромите. Направен е коментар на необходимостта от перманентно професионално развитие на учителите, легитимната роля на директора за постигане на училищен климат, идеология и образование, които трябва да бъдат межкултурно ориентирани. За да се осигури методическа база на изследването са представени учебния план на детската градина и общата част от учебния план в началното училище. Специален фокус представлява анализът на връзката: игра - межкултурна компетентност/ чувствителност в света на децата, класификации на игрите и ползите от определени категории играчки. Акцентира се върху скрития потенциал на игровите дейности за социална интеграция на деца с различен културен произход в ранна детска и начална училищна възраст

Литературният преглед показва многопосочен (методически, педагогически, социокултурен) обхват на състоянието на проблема. Откроена е чувствителната разлика между тенденции и реалности, които Нику обективно интерпретира.

- **Концепция и резултати от изследването**

От позицията на опитен филолог и педагог Елена Нику изгражда своята експериментална концепция върху стабилни научно-практически основи - единството на педагогическа доктрина и игрова технология, осигуряващи личностното развитие на децата в социален, емоционален, когнитивен и функционален план.

В проекта на дисертационното изследване са обхванати всички необходими компоненти: цел, задачи, изследователски въпроси и методи, хипотези, разположени в субординация помежду си и в логическа подчиненост на темата. Емпиричните резултати са получени от двата най-важни субекта в изследователската извадка. Включването на деца и учители е идея с широк диапазон на приложение, защото осигурява конкретика на резултатите и по-категорична определност на изводите.

От педагогическа и методическа гл.т. изследването е добре организирано. Направена е сполучлива комбинация от апробирани в изследователската практика методи: теоретичен анализ, полуструктурирано интервю, дискретно наблюдение, математико-статистическа обработка. Чрез съдържателните, числовите и темпоралните параметри Нику търси съизмеримостта на формулираните хипотези. Изградената система от диагностични и практически модели осигурява условия за събиране на достатъчна по количество емпирична фактология за открояване на функционалния образ на работния проблем.

Компаративният анализ на данните доказва, че приложената система от игрови дейности може да допринесе за подобряване на межкултурните компетенции при прехода от детска градина към първи клас на началното училище.

Техническото оформление на труда е внимателно изпълнено, за по-коректно открояване на контрастите и аналозиите са изградени естетични и добре „говорещи” графики и таблици.

- **Научни и научноприложни приноси на дисертационния труд**

Изследването и дисертационният труд имат принос в теоретичен и практико-приложен аспект, защото се предлага интересна педагогическа система за социална интеграция, изградена върху комбинация от подходящи игрови дейности, които стимулират социалната и емоционалната интеграция на деца от различни етноси и култури.

Създаденият модел разширява комуникацията между децата, повишава доверието между тях като предпоставка да не се затварят в ограничени социални пространства и да се предотврати вакуума в мисленето и общуването им.

Технологията на изследването е съобразена с емоционално-интелектуалната визия на съвременното дете, което позволява в образователния дискурс учителят и децата да се преживяват като субекти, които съграждат диалог и социално партньорство.

Експерименталният модел има подчертана приложна значимост. Методическата технология провокира познавателен и социокултурен интерес и може да бъде пренесена в нови и аналогични условия.

- **Автореферат и публикации**

Авторефератът следва съдържанието и логиката на дисертационния труд и изследването. В рамките на 50 страници са разположени основните информационни конструктори на дисертационния труд.

Депозираните три статии отразяват различни стъпки и резултати от изследването и са в контекста на темата на дисертацията.

- **Мнения, препоръки и бележки**

Като имам предвид актуалността на работния проблем, дефицита в подготовката на педагогически кадри по проблема и необходимостта от помагала за работа с децата препоръчвам педагогическата система да се оформи като методическо помагало за нуждите на педагогическата практика.

Заключение

Представено е теоретико-емпирично изследване на един от нерешените социално-педагогически проблеми в много страни, свързан не само с провокиране на познавателен и социален интерес у детето/ученика, но и с превръщането му чрез играта в активен участник в интегративните процеси в училищни условия.

Дисертационният труд, научните приноси, представени чрез изследването, публикациите по темата отговарят на областта и професионалното направление за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“.

На мнение съм, че горепосочените основания са достатъчни уважаемото научно жури да гласува на **Елени Ефтимииос Нику** присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ по област на висше образование 1. Педагогически науки, Професионално направление: 1.2. Педагогика (Предучилищна и медийна педагогика).

04.09.2019

Член на научното жури:.....

/доц.д-р Стефка Динчийска/

